

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie și inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Gaidamac Pavel Xxxxx, născut la xxxxx, originar mun. Xxxxx, domiciliat r-l Xxxxx s. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 23.09.2016-10.04.2017
2. instanța de apel: 15.05.2017-15.06.2017
3. instanța de recurs: 31.07.2017 - 11.10.2017

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani din 10 aprilie 2017, Gaidamac Pavel Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, la 16 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Gaidamac P., în seara zilei de 21.05.2016, fiind în stare de ebrietate alcoolică, acționând cu premeditare, în scop de răzbunare, s-a înarmat cu o bucată de lemn și s-a deplasat în fâșia forestieră din apropierea str. Păcii 101A din or. Cricova, mun. Chișinău, cunoscând faptul că Platonenco Ivan se află în locul indicat și, acționând cu o deosebită cruzime, i-a aplicat acestuia multiple lovituri cu o bucată de lemn, cu pumnii și picioarele, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1081 din 14.07.2016, vătămări corporale grave, în rezultatul cărora a survenit decesul lui Platonenco I.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni a lui Gaidamac P. au fost calificate de drept de către instanța de judecată în baza art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal – *omorul unei persoane săvârșit cu premeditare și cu o deosebită cruzime*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Procuror, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gaidamac P. să fie obligat să achite cheltuielile judiciare în sumă de 10.729 lei.

În motivarea apelului a invocat, că în susținerile verbale acuzatorul a solicitat încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 10.729 lei, însă instanța de judecată, contrar prevederilor art. 385 pct. 14), 395 alin. (5) Cod de procedură penală a emis la 10.04.2017 o încheiere separată prin care s-a expus asupra respingerii demersului procurorului.

3.2 Avocatul, Sîrbu Violeta, în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gaidamac P. să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de judecată contrar prevederilor art. 314 Cod de procedură penală, nu a cercetat nemijlocit sub toate aspectele, probele prezentate de părți și le-a apreciat în mod neobiectiv, formând o concluzie greșită despre vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate;

- în conjunctura art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, este necesar să se stabilească că făptuitorul conștientiza sau, altfel spus, își dădea seama că săvârșește infracțiunea cu deosebită cruzime, a dorit sau a admis, în mod conștient, survenirea acestei urmări, însă inculpatul nu a avut intenția de a lipsi de viață pe Platonenco I., anume cel din urmă nu a acceptat discuția pașnică referitor la maltratarea de către acesta a soției sale Gaidamac T., iar prin comportamentul său agresiv a provocat agresioni din partea inculpatului, care a dorit să-l imobilizeze pentru a nu fi bătut de către Platonenco I.;

- din materialele cauzei rezultă, că la plecarea inculpatului de la locul conflictului, Platonenco I. era în viață, fapt confirmat și prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1081 din 14 iulie 2016, prin care experții au stabilit că decesul ultimului a survenit cu mai mult de 24 de ore înainte de examinarea medico-legală. Toate leziunile corporale descrise în raport, au fost produse intravital aproximativ cu 4-5 ore înainte de deces, prin acțiunea traumatică a unui corp (uri) contondent(e) sau lovirea de acesta (acestea), posibil în timpul și circumstanțele indicate, au legătură directă cu survenirea decesului, în comun ca periculoase pentru viață și se califică ca vătămări corporale grave. La momentul examinării medico-legale în sângele cadavrului se conținea 1, 89 % alcool etilic, în urină 3,87 % alcool etilic, ceea ce la persoanele vii corespunde unei stări de ebrietate de grad mediu, circumstanțe prin care se constată faptul că acțiunile inculpatului sunt greșit calificate.

3.3 Inculpat, prin care a solicitat casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat.

În motivarea apelului a invocat, că conflictul a fost inițiat de către Platonenco I., care primul i-a aplicat lovituri, iar el doar s-a apărat și nu se consideră vinovat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, că în urma cercetării suplimentare a probelor administrate de către prima instanță și aprecierii din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității, și din punct de vedere al coroborării lor, prima instanță corect a stabilit starea de fapt, iar acțiunile inculpatului, Gaidamac P., corect au fost încadrate în baza art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal.

Urmare a probelor cercetate și anume declarațiile inculpatului, succesorului părții vătămate Platonenco A., martorilor Vlad Gh., raportului de expertiză medico-legală nr. 1081 din 14.07.2016 (f.d. 39-43 v. 1), raportului de expertiză medico-legală nr. 344 din 09.06.2016 (f.d. 47-51 v. 1), raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 730a – 2016 (f.d. 59-62 v. 1), corpurile delictate cercetate în ședința de judecată (f.d. 64-65 v. 1), instanța de apel a conchis, că vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate a fost dovedită pe deplin.

Instanța de apel a apreciat critic argumentul inculpatului și al apărătorului său cu referire la faptul, că nu a avut intenția de a lipsi de viață pe Platonenco I., deoarece prima instanță corect a constatat această versiune ca pe una combătută prin totalitatea probelor legal administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate minuțios în cadrul judecării cauzei, inclusiv prin declarațiile martorului Vlad Gh., cât și prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1081 din 14.07.2016, potrivit căruia s-a constatat că, moartea lui Platonenco I. a survenit în rezultatul șocului pleuro-pulmonar dezvoltat în rezultatul pneumotoractului bilateral cu colabarea ambilor pulmoni, consecințe a traumei închise a toracelui, plăgi contuze în regiunea capului, revărsări sanguine în țesuturile moi pericraniene, revărsări sanguine în mușchii temporali dreapta, ce s-au format prin acțiunea traumatică a unui corp contondent sau lovirea de acesta, se califică ca vătămări corporale grave și au legătură directă cu survenirea decesului.

De asemenea, argumentul inculpatului, precum că el nu i-a aplicat lovituri părții vătămate, ci doar s-a apărat, instanța de apel l-a considerat ca fiind combătut prin declarațiile martorului Vlad Gh., care a menționat că „nu a văzut ca agresiune să fie din partea lui Platonenco, se auzeau strigăte când se ducea în vale spre casă. Unul din ei răcnea, Vanea răcnea”, prin ce se constată că anume Gaidamac P. a fost inițiatorul conflictului, cât și prin constatările raportului de expertiză medico-legală nr. 344 din 09.06.2016, prin care s-a stabilit că sângele de pe douăsprezece bucăți de lemn ridicate de la fața locului, precum și sângele de pe blugii ridicați la 22.05.2016 de la domiciliul inculpatului și care aparțin acestuia, aparține lui Platonenco Ivan.

Mai mult, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 2349 din 24.05.2016, în rezultatul examinării medico-legale, pe corpul lui Gaidamac P., careva leziuni corporale vizibile nu s-au depistat.

Referitor la argumentele apărătorului, privind recalificarea acțiunilor inculpatului, instanța de apel a menționat că, scopul de a-l omori pe Platonenco Ivan, dar nu cauzarea de vătămări corporale, se constată și din circumstanța că inculpatul, după aplicarea multiplelor lovituri, nu a chemat ambulanța, nu a anunțat

pe nimeni și nici nu a încercat de sine stătător să acorde careva ajutor părții vătămate, lăsându-l să moară, astfel, finalizând intenția sa de a-l omorî.

Totodată, instanța de apel a reiterat, că prima instanță corect a constatat premeditarea la săvârșirea infracțiunii de omor, deoarece acesta a planificat în prealabil săvârșirea faptei, înarmându-se cu o bucată de lemn, și-a concentrat acțiunile sale în vederea atingerii scopului, spunându-i martorului, Vlad Gh., să plece de la fața locului pentru a rămâne singur cu partea vătămată, sub pretextul că are de rezolvat careva întrebări cu ultimul, iar ulterior a trecut la acțiunea propriu-zisă.

Concomitent, instanța de apel a relevat faptul că, just de către prima instanță a fost apreciat existența și a calificativului săvârșirea omorului cu deosebită cruzime, deoarece inculpatul a aplicat lui Platonenco I. multiple lovituri în regiunile vitale ale corpului, în regiunea capului, prelungindu-i părții vătămate agonia, dar nu pur și simplu omorându-l.

De asemenea, instanța de apel nu a găsit temeiuri de a interveni în sentință nici în partea stabilirii pedepsei inculpatului, deoarece la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Referitor la apelul declarat de către procuror, instanța de apel învederând prevederile art. 143 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, a notat că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Astfel, instanța de apel a reținut, că expertizele au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, respectiv concluziile primei instanțe de respingere a solicitării procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raporturilor de expertiză în sumă de 10.729 lei, se apreciază ca fiind corecte și întemeiate.

6. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, prin care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- în procesul urmăririi penale, pentru constatarea, clarificarea și evaluarea circumstanțelor ce aveau importanță probatorie pentru cauza penală au fost efectuate: expertiza medico-legală nr. 1081 pentru care au fost suportate cheltuieli în mărime de 2.927 lei; expertiza medico-legală nr. 344, pentru care au fost suportate cheltuieli în mărime de 6.785 lei; expertiza medico-legală nr. 2349 pentru care au fost suportate cheltuieli în mărime de 23 lei; expertiza psihiatrico-legală nr. 730 a-2016 pentru care au fost suportate cheltuieli în mărime de 994 lei. În total, au fost

suportate cheltuieli în mărime de 10.729 lei, actele confirmative fiind la materialele dosarului penal;

- acuzatorul de stat a solicitat în susținerile verbale încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare suportate, în quantumul indicat supra, însă în pofida acestui fapt, instanța de judecată, până la adoptarea sentinței, la 10.04.2017 a emis o încheiere separată prin care s-a expus asupra respingerii demersului procurorului de încasare a cheltuielilor de judecată de la Gaidamac P.;

- instanțele de fond la judecarea cauzei și emiterii hotărârilor nu au luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 10.729 lei la realizarea expertizelor medico-legale, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, ținând cont de prevederile art. 227 - 229 Cod de procedură penală, însă instanțele de judecată, contrar dispozițiilor art. art. 15 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.2 Inculpat, prin care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- au fost admise încălcări ale prevederilor art. 338-340 Cod de procedură penală;
- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, inclusiv asupra recalificării acțiunilor inculpatului, deoarece nu există probe concludente, directe și pertinente, ce ar indica că decesul victimei a survenit în urma loviturilor aplicate de către inculpat;

- instanța de apel a numit data pentru pronunțarea integrală a deciziei adoptate la 15.06.2017, ședință care nu a fost publică, petrecută în absența părților, fiind încălcat dreptul inculpatului la apărare și proces echitabil;

- instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei cu încălcarea art. 339 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

7.1 Cu referire la recursul declarat de către procuror

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele

reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Potrivit textului recursului declarat de către procuror, titularul acestuia invocă de drept temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Din textul recursului, Colegiul atestă, că autorul în esență critică decizia instanței de apel în latura civilă a acesteia, prin care a fost menținută hotărârea primei instanțe, unde a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat de a fi încasate din contul inculpatului, cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor medico-legale și psihiatrico-legală, în sumă totală de 10.279 lei.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra cărora această instanță s-a expus întemeiat și pe care le susține și instanța de recurs.

În cauza deferită judecării, recurentul solicită invocând prevederile art. 227 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor medico-legale și psihiatrico-legală, în sumă totală de 10.279 lei, motivând că legea nu obligă statul să suporte cheltuielile judiciare, ci doar să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

La cele invocate supra, instanța de recurs menționează, că aceste argumente ale recurentului sunt neîntemeiate, deoarece dispoziția art. 143 prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

De asemenea, Colegiul penal relevă și stipulările alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, unde este enunțat că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

În această ordine de idei, Colegiul evidențiază, că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Prin urmare, se reține că expertiza medico-legală a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului vătămarilor și cauzelor decesului victimei, Platonenco Ivan, în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpatul Gaidamac Pavel, precum și în vederea constatării existenței leziunilor corporale la ultimul, respectiv și expertizarea psihiatrico-legală a inculpatului, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În acest sens, Colegiul penal statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanțelor de fond referitoare la respingerea demersului înaintat de partea acuzării privind încasarea de la inculpatul, Gaidamac Pavel, a sumei de 10.279 de lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizelor medico-legale și psihiatrico-legale, just fiind reținute în acest sens prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în latura civilă.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de recurent sânt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Cu referire la recursul declarat de către inculpat

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, inculpatul fiind în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că în speța dată decizia motivată integral a instanței de apel a fost pronunțată la data 13 iulie 2017, în prezența inculpatului și procurorului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 194 v. 2), fiindu-le înmănată părților prezente în aceeași zi copia acesteia, fapt confirmat prin recipisă (f.d. 211 v. 2).

Prin urmare, Colegiul atestă că inculpatul a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, la data de 15 august 2017, fapt confirmat prin telegrama cu mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de intrare a Curții Supreme de Justiție (f.d. 222 v. 2).

În prezenta speță, Colegiul penal specifică, că termenul de 30 de zile pentru declararea recursului se calculează începând cu data de 14 iulie 2017 și se epuizează la sfârșitul zilei de 14 august 2017, pe când inculpatul a depus recurs ordinar, la data de 15 august 2017, adică după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în

calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru declararea recursului ordinar de către inculpatul, Gaidamac P., a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2), 4) CPP, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Gaidamac Pavel Xxxx**, pe motiv că recursul procurorului în Procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie este vădit neîntemeiat, iar recursul inculpatului, este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 08 noiembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie